

DEFENSE BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio — Best Advertising Medium

FOR DEFENSE BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

VOLUME XXIV. — LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 10, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 265

ANGLEŽI POGREZNILI LAŠKI KONVOJ DESETH PARNIKOV

angleški pomorski sili sta bili samo dve križarki in dva rušilca, dočim je bila italijanska sila mnogo močnejša.

UDAREN UDAREC OSKRBI NEMŠKIH IN ITALIJANSKIH ARMAD V LIBIJI

LONDON, 9. novembra. — angleška pomorska patrolja je danes porazen udarec v severni Afriki, ko je ušla dvojica italijanskih konvojov ter potopila 10 parnikov in dva italijanska rušilca, dočim je italijanska sila mnogo močnejša.

Angleži izšli brez praske iz boja, italijanski konvoj pa je bil razbit. Italijanski rušilci, ki so spremljali konvoj, so se razpršili. Italijanski konvoj je bil razbit v severni Afriki, ko je ušla dvojica italijanskih konvojov ter potopila 10 parnikov in dva italijanska rušilca, dočim je italijanska sila mnogo močnejša.

Kapitan W. G. Agnew, angleški pomorski sila, ki je vodil konvoj, je bil ranjen. Italijanski konvoj je bil razbit v severni Afriki, ko je ušla dvojica italijanskih konvojov ter potopila 10 parnikov in dva italijanska rušilca, dočim je italijanska sila mnogo močnejša.

Angleški konvoj je bil razbit v severni Afriki, ko je ušla dvojica italijanskih konvojov ter potopila 10 parnikov in dva italijanska rušilca, dočim je italijanska sila mnogo močnejša.

Angleški konvoj je bil razbit v severni Afriki, ko je ušla dvojica italijanskih konvojov ter potopila 10 parnikov in dva italijanska rušilca, dočim je italijanska sila mnogo močnejša.

PREDLOGI V ZAKONODAJI ZA OKRNITEV DELAVSKIH STAVK

predložena v senatu predloga za okrnitev stavk v obrambni industriji, nad katero naj izvaja vlada svojo kontrolo.

WASHINGTON, 8. novembra. — predložena v senatu predloga za okrnitev stavk v obrambni industriji, nad katero naj izvaja vlada svojo kontrolo.

predložena v senatu predloga za okrnitev stavk v obrambni industriji, nad katero naj izvaja vlada svojo kontrolo.

predložena v senatu predloga za okrnitev stavk v obrambni industriji, nad katero naj izvaja vlada svojo kontrolo.

Nemška mornarica se bo samo branila, če bo napadena

Hitler nestransko laže, misleč, da bo svet še nadalje nasedel njegovim zvijačam in lažem.

BERLIN, 8. novembra. — Hitler je nocoj izjavil, da je na izziv predsednika Roosevelta, ki je ukazal ameriški mornarici streljati na nemške bojne ladje ali podmornice, čim pridejo slednje na strel, ukazal nemški mornarici, da mora slednja streljati na ameriške ladje samo, ako bo napadena.

Hitler, ki je govoril v Monaku, je dalje dejal, da bo Nemčija zadavila Rusijo ter preprečila Angliji invazijo zapadne obale. Nemške armade branijo lahko pred napadom vso Evropo, in to navzlic ameriškim grožnjam, je dejal firar.

Rooseveltove trditve, ki jih je nedavno izustil, da hoče Nemčija odpraviti vse vere s sveta in da ima Roosevelt zemljevid in dokumente, ki dokazujejo, kako hoče on, Hitler, zavojevati in razčetrati Južno Ameriko, so navadna in nesramna laž "vojne hujšaka" v Beli hiši. On, Hitler, nima najmanjših agresivnih namenov ne proti veri ne proti Ameriki.

Prav tako kakor vse druge trditve, s katerimi se hoče Nemčija ponizovati in ji škodovati, je nesramna laž in gola izmišljotina, da nemško vojaštvo kruto postopa s prebivalstvom v zasedenih deželah. Obnašanje nemškega vojaštva v zasedenih deželah je v vseh ozirom korektno in nemške okupacijske sile ne izvajajo nobenega nasilja. (To svojo trditve je Hitler sam komentiral v svoji knjigi "Mein Kampf," kjer je zapisal, da čim večja in gorostanejša je laž, tem prej ji bo svet verjel. — Uredništvo).

Velik užitek

Kvartet, ki je nastopil včeraj na radiu in ki je sestojal iz pevcev: Lube, Samsa, Ed. Bradach in Fr. Bradach, je nudil vsem, ki so poslušali včerajšnji slovenski radio-program, izredno velik užitek. Zlasti sta ugajali pesmi "Zapuščen" in "Pred mojo kajžo," ki so jo zapeli na čast našemu novemu županu g. Franku J. Lauschetu. Z najlepšo harmonijo glasov zapeta pesem "Zapuščen" je bila pretresljiva, katarstična doba našega naroda odgovarjajoča žalostinka, ki je izvajala solze v oči. Vsi štirje glasovi so bili dovršeni.

Prosimo oprostjenja

Mr. Frank Barbič je priobčil v "Napredku" dopis o proslavi društva "V boj", št. 53 SNP, kateri dopis bi moral biti priobčen tudi v Enakopravnosti. To dejstvo pa je bilo pomotoma pregledano, ker "Enakopravnost" ni dobila kopije dopisa in je zato dopis izostal, za kar prosimo oprostjenja. Ob tej priliki naj omenimo, da je bila proslava kljub temu dobro oglaševana v našem listu.

Forest City, Pa. — 28. oktobra so našli v gozdu truplo rojaka Johna Drašlerja, katerega so pogrešali že od meseca julija odšel na lov in se ni vrnil. Kaj letošnjega leta. Takrat je bil je povzročilo njegovo smrt, ni znano. Star je bil 22 let. Zapuščena starša, pet bratov in dve sestri.

Ranjeni Nemci

Na sliki vidimo Nemce, ki odhajajo zopet z neke ladje na Angleškem, katera jih je imela prepeljati v Nemčijo, oziroma v Francijo. Anglija in Nemčija sta se namreč domenili, da bosta izmenjali gotovo število ujetnikov, nato pa je bila cela zadeva prekinjena.

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA

V železniški nesreči v bližini Dunkirka, Ohio, je bilo najmanj deset oseb ubitih in 65 ranjenih.

KENTON, O. ponedeljek, 10. novembra. — Snoči ob 10:30 je skočil pri Dunkirku s tira ekspresni vlak Pennsylvania železnice, pri čemer je bilo ubitih 10, ranjenih pa 65 oseb.

Možno je, da so številni ubitih še višje, ker se utegnejo najti še trupla v ruševinah, katere so doslej raziskovali samo ob nedovoljni svetlobi avtomobilskih in žepnih svetilk.

Kakor rečeno, so zgodaj danes zjutraj spravili izpod ruševin deset trupel, toda sodi se, da se bo našlo še nadaljne mrtvece.

Potniki, ki so bili ujeti v vagonih kakor v pasti, so razbijali okna, da bi prišli čim prej na prost.

Ko je vlak skočil s tira, se je zaletel v stolp, iz katerega se izvaja kontrola proge. Lokomotiva se je zaletela v stolpič s takšno silo, da se je deloma zarila v zemljo. Ko sta nato tresčila v lokomotivo prva dva vagona, je bila lokomotiva tako pokrita z ruševinami, da je mnogo ljudi izprva mislilo, da se je lokomotiva zaletela dalje naprej.

Neuradno se poroča, da je bilo 23 mrtvih. Prepoznavanje mrtličev je počasno delo, kajti mnogo trupel je tako zmečkanih, da jih je težko prepoznati. Vlak, ki se ni imel ustaviti v Dunkirku, je brzel skozi postajo z brzino 70 milj na uro.

Sodeč po imenih smrtno ponesrečenih in ranjenih, med žrtvami ni bilo Slovencev. — Vzroka nesreče doslej še niso ugotovili.

Smrtna kosa

Danes zjutraj je nenadoma umrl Anton Troha na 909 Addison Rd., ko se je pripravljaj, da odide na delo. Podrobnosti puzneje. Pogreb bo oskrbel A. Grdina in sinovi pogrebni zavod.

800 angleških bombnikov nad Nemčijo

Obseg zračne ofenzive je razviden iz dejstva, da so izgubili Angleži pri napadih nad petdeset letal.

LONDON, nedelja, 9. novembra. — Angleška zračna sila je podvzela snoči, čim je izšel mesec, novo silno zračno ofenzivo, ko je nad Nemčijo in nad kraje, ki so po Nemčiji zasedeni, odgrmel okoli 800 angleških bombnikov.

Angleški bombniki so bombardirali kraje vse od Norveške do Italije ter dolge ure napadali Berlin, kjer so povzročile njih bombe mnogo eksplozij in požarov.

Kako velikega obsega je ta nova angleška zračna ofenziva, je razvidno iz angleškega uradnega priznanja, da so izgubili danes 15 bojnih letal in 14 pilotov, v predhodni noči pa 37 bombnikov in 200 letalcev.

Angleške oblasti naznanjajo, da se bodo poleti angleške zračne sile vršili posled vedno globlje v Nemčijo ter da bo dosegla njih sila svoj višek spomladi, ko bodo imeli Angleži dovoljno število daljnoletnih bombnikov. — Nemci so bili že zdaj prisiljeni, premestiti mnogo svojih zračnih baz iz bližine Rokavskega priliva.

Kultura

VAJE MLAD. ZBORA NA WATERLOO RD.

Danes popoldne ob 5 uri se vršijo vaje za Mladinski zbor na Waterloo Rd. Starši so prošeni, da pošljejo otroke k tej vaji, ki je za petje in igro.

SEJA SKRJANCKOV

Danes zvečer ob 7:30 se bo vršila seja mladinskega pevskega zbora skrjančkov. Seja se vrši v navadnih prostorih.

Bolgari ubili 482 grških "vstašev"

Uradno poročilo naznanja, da je bila vstaja inspirirana po ruskih boljševikih.

SOFIJA, Bolgarija, 9. novembra. — Tukaj se uradno poroča, da so bolgarske čete ubile v Drami, v vzhodni Grčiji, 482 "oboroženih oseb," ki so pričele "po boljševikih inspirirano vstajo."

Bolgarske izgube znašajo 26 mrtvih, dve osebi sta pogrešani, dve pa ranjeni.

Bolgarske čete so se nenadoma znašle pred množico, oboroženo z grškim vojaškim orožjem pravi bolgarsko poročilo, "ter jim ni preostajalo drugega kakor odgovoriti z ognjem na ogenj."

BERLIN, 8. novembra. — Na Dunaju je bilo v četrtek ustreljenih dvajset Čehov, ki so hoteli podtektni ogenj v živilski skladišča na Dunaju. Tako poroča nemška D. N. B. agencija.

Nov grob

Danes zjutraj ob 2. uri je umrla na svojem domu Mrs. Barbara Tome, 5815 Bonna Ave. Podrobnosti bomo priobčili jutri. Pogreb bo v oskrbi A. Grdina in sinovi pogrebnega zavoda.

RUSI NAPADAJO NA ŠTIRIH SEKTORJIH SREDNJE FRONTE

Nemci so zopet pričeli napadati Leningrad. — Pripravljajo se tudi za obnove napadov na Moskvo. Rusi pravijo: "Mi smo pripravljeni."

RUSI POTISKAJO ŽE ŠTIRI DNI NEMCE NAZAJ

Hitlerjeve blickrig armade so danes v novi vlogi srditih defenzivnih ali obrambnih bojov na ruski fronti.

Rusi so vrgli v veliko protiofenzivo pri Moskvi cele mase težkih tankov. Sovjetski general Rokosovski je izjavil preko Moskovskega radia, da si Nemci danes obupno prizadevajo, da bi obdržali svoje položaje. Nemci se poslužujejo metalcev ognja, iz katerih sikajo dolge plamteče jeziki proti ruskim tankom.

Rusi napadajo na štirih sektorjih

Poročila s fronte naznanjajo, da izvajajo armade generala Grigorija Žukova silne protinapade v štirih glavnih sektorjih — Pri Kalininu, 95 milj severozapadno od Moskve; pri Volokolu, 65 milj severozapadno od Moskve; pri Možajku, ki leži 65 milj zapadno od Moskve, in pri Malojarslavsku, 65 milj jugozapadno od glavnega mesta Sovjetske Rusije.

V sektorju na levem boku potiskajo Rusi Nemce že štiri zaporedne dni nazaj.

Lausche zaprisežen kot mestni župan

Danes dopoldne ob desetih je bil Mr. Frank J. Lausche ustoličen kot clevelandski župan. Kakor je izjavil včeraj, bo že danes poklical v svoj urad glavarje raznih občinskih divizij, s katerimi bo poizkušal najti rešitev finančnih problemov za letošnje leto.

Kakšna bo ta rešitev, se še ne ve. Ve se pa, da primanjkuje mestu za letos najmanj \$300.000, zato se zdi, da bo treba morda odstaviti nekatere mestne uslužbenke ter tudi okrniti nekatere mestne posluje.

Nadaljna skorajšnja Lausche-tova akcija bo "pogovor z ljudstvom" glede raznih utilitet in glede nove mestne elektrarne.

Lausche je že dal razumeti, da se bo izvajalo ekonomijo in v utilitetnem departmantu in še dalje dejal, da namerava nemudoma poiskati vzroke "zavlačenja

vanja in stroškov" pri gradnji nove elektrarne, ki so jo nedavno odprli, in da bo storil vse, da bo poslovala elektrarna z vso možno kapaciteto.

Na Lausche-tovo lastno željo ima biti ustoličenje čim najbolj preprosto in hitro.

Novoizvoljeni župan je prišel v mestno hišo nekoliko minut pred deseto, nakar je šel takoj v drugo nadstropje, kjer se nahaja županski urad, in kjer bo tudi Lausche-tov urad za prihodnji dve leti. Tamkaj ga je pričakoval in pozdravil dosedanja župan Edward Blythin, ki ga je spremljal v mestno zbornico, kjer je novega župana zaprisegel njegov bivši kolega, okrajni sodnik George P. Baer.

Podrobnejše poročilo o Lausche-tovi inauguraciji bomo objavili jutri.

Pomanjkanje nacijske uniform

Ali verjamete, da v Clevelandu ni na razpolago nacijskih uniform? Res je sicer, da imajo tudi v Clevelandu Bundovce — Hitlerjeve ameriške podrepanke — ampak ti bi jih prav gotovo ne posodili za protifašistične priredbe. Zato je moralo dramsko društvo "Ivan Cankar" naročiti uniforme za nacijske šturmarje, ki bodo nastopili v drami "Z vero v vstajenje", iz New Yorka. Tukajšnje izposojevalnice kostumov jih namreč nimajo v zalogi, čeprav bi jih lahko imele že zaradi tega, ker se jih celo molji ogibajo. Omenjena drama bo podana v nedeljo v korist naših trpečih bratov in sester v stari domovini. — X. Y.

znaša okoli \$65.000.

Požar v Collinwoodu

V soboto je nastal velik požar v Pla-Wood Products Co., tovarni na 16606 Waterloo Rd. Ogenj se je kljub silnim naporom gasilcev razširil tudi na sosedni tovarni, American Steel Suppliers, Inc., in International Vibration Co. Gasit je prihitelo deset požarnih bramb, in komaj združenemu naporu vseh gasilcev se je posrečilo omejiti in pogasiti požar. Policija in gasilci so zaprli vse ulice tam okoli, do ljudije niso mogli ovirati gasilcev pri njih delu. Louis Dickson, star 60 let in stanujoč v East Clevelandu, ki je med ostalimi opazoval požar, se je zaradi velikega razburjenja zgrudil in na mestu umrl. Zadel ga je kap. — Povzročena škoda znaša okoli \$65.000.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Printed as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ROJAKOM IZ PRIMORSKE

Sledeči uvodnik je izšel v "Slovenskem listu," glasilu primorskih Slovencev v Argentini, ki je prav tako važen in umesten tudi za naše ljudi v Zedinjenih državah, kakor za naše izselništvo v Južni Ameriki. Članek se glasi:

Sedanja vojna bo odločilna tudi za usodo naše ožje domovine, Primorske. Ker niti najmanj ne dvomimo, da bodo zavezniške sile premagale nacistično Nemčijo, ki je sprožila sedanje klanje, in Italijo, ki se ji je kakor šakal pridružila, ko je mislila, da je kakor Franciji tako tudi Veliki Britaniji odbila zadnja ura, je naša vera v končno osvoboditev našega naroda izpod italijanskega jarma trdna in utemeljena. Italija, tlačiteljica naših Slovencev in Hrvatov na Primorskem, je v sovražnem taboru in plačala bo za svoje sodelovanje z nacistično Nemčijo najmanj s tem, da bo morala odstopiti Jugoslaviji tisti kos naše zemlje, ki ga je v prejšnji svetovni vojni krivično zasedla. Ko se bodo na prihodnji mirovni konferenci določale nove meje evropskim državam, bo položaj brez primere bolj ugoden za našo primorsko stvar, nego je bil na versailleski konferenci. Takrat je bila Italija na strani "antante," imela je v žepu londonski pakt in Rusija ni imela nobene besede. Na prihodnji mirovni konferenci bo Italija med premaganci, težilo jo bo njeno sodelovanje pri zločinah nacističnih barbarov in Rusija bo prav gotovo soodločala tudi pri reševanju našega vprašanja. Kar se naše jugoslovanske vlade tiče, vemo iz ust njenega prvega predstavnika, ministrskega predsednika generala Simovića, da bo storila vse, kar bo v njenih močeh, da našem narodu reši Slovensko Koroško, Goriško, po Italiji zasedeni del Notranjskega, Tržaško, Istro in Zader, t. j. vse ono, kar našem narodu po vsej pravici pripada in ki mu je bilo krivično vzeto.

Vkljub tem ugodnim izgledom za končno pravično rešitev primorskega vprašanja, bi bilo popolnoma zgrešeno, če bi mi, Primorci, prišli do komodnega zaključka: Jugoslovanska vlada, Rusija, Velika Britanija in zavezniki bodo že naredili, da bo prav. Tepejo se za pravico in pravično bodo razsodili tudi glede Primorske.

Res je, da pravica prej ali slej pride do zmage. Toda res je tudi, da pravica počasi hodi svojo pot, ker je mnogo ovir, ki jih mora premestiti, preden pride do cilja. To se že sedaj kaže tudi glede naše Primorske. Brž po govoru generala Simovića so protifašistični Italijani v Združenih državah Severne Amerike dvignili cele oblake prahu, da bi zasenčili resnico (brez katere je pravica slepa) in dokazali, da sta Trst in Gorica — "città italiana" — Da razumejo Italijani pod imeni Trst in Gorica ne samo obe mesti marveč vse, kar je Italija po krivici dobila po vojni 1914-18 in kar je popolnoma slovensko in hrvaško, je samo po sebi umevno.

Severoameriški Italijani so za nas dobra šola. Čeprav se njihova domovina tepe na strani Nemčije proti zaveznikom, so se pogumno lotili dela, da bi Italiji ohranili, ko pride dan obračuna, celo tisto, kar ji ne pripada: Julijsko Krajino. Prizadevajo si prepričati svet, da se proti zaveznikom vojskuje samo fašistični režim, proti volji "zasužnjene italijanskega naroda," da so jugoslovanske zahteve po Trstu, Gorici, Reki in Zadru reutemeljene ter bi se "italijanskemu narodu, ki simpatizira z zavezniki" zgodila huda krivica, če bi se Julijska Krajina priključila Jugoslaviji. Mi vsi, ki smo s Primorskega doma, prav dobro vemo, da to ni res. Toda ves svet tega ne ve.

Severoameriški Italijani so za nas dobra šola, ker nam dokazujejo, da v sedanjih časih ne smemo spat. Moglo bi postati usodno, če bi se vdajali zmotni misli, da je sedaj še prezgodaj potegovati se za pravično rešitev primorskega vprašanja. Začeti je treba takoj. Primorci, ki smo v tej stvari prvi in življenjsko prizadeti, moramo dvigniti svoj glas. Naši rojaki doma tega ne morejo storiti mi, ki živimo v svobodni Argentini in ki tvorimo največjo skupino izseljenih primorskih Slovencev in Hrvatov. Saj nas je tu gotovo več ko 30.000. Naša dolžnost je, da podpremo akcijo naše vlade za osvoboditev naše ožje domovine, da pravici pomagamo do zmage. Če zaradi Trsta in Gorice kriče v Združenih državah grof Sforza, ki mu je zibelka tekla v toskanskem mestu. Lucca, in če se zaradi Julijske Krajine razvema prof. Salvemini, doma iz Molfette v Pugliji, kako bi se ne zganili mi, ki smo

zrastli na primorski zemlji, ki nas vse veže nanjo in ki imamo tam svoje starše, brate, sestre, sorodnike, prijatelje, znanke!

Za uspeh katerekoli akcije, ki naj podpre naše pravične zahteve po priključitvi Primorske k Jugoslaviji, je potrebno, da strnemo naše vrste, da se organiziramo.

Mi, Primorci v Argentini, ki imamo srečo, da živimo svobodno, daleč proč od totalitarnega biča, totalitarnih koncentracijskih taborišč, je v vešal, si bomo z neodpušljivim grehom obtežili vest, če bomo sedanje usodopolne čase prespali.

UREDNIKOVA POŠTA

JOŽE GRDINA:

Slovani, združimo se!

(Nadaljevanje)

Ob volitvah sem videl letak o Slovanstvu, ko so gotovi kandidati brenkali na slovansko struno; po volitvah zopet molk. No, slovanskih glasov potem ni bilo treba. Pa je to lepo, da se slovanstvo rabi le zgolj za politične svrhe?

Zat sem jaz bil to pot tem bolj vesel, ker sem videl, da tu ni politike vmes, da se tu močje in žene, ki niso bogve na kako visokih mestih, pa ne kakšni politikanje pač pa pravi močje in žene, vsaj oba sestanka sta o tem jasno pričala in jaz sem dobil tak vtis.

Zdaj pa se gre za Slovanstvo. Nastane le vprašanje: Ali bo uspelo? To je pa odvisno od nas vseh, od tebe ki to bereš, od mene, ki to pišem, kratko od vseh Slovanov, ki se še niso prodali tujcu. Pa kdor hoče biti suženj tujcu, bodi, mi pa naš sklep naj bo: Slovani skupaj!

Organizirajmo se, pridimo na sestanke in podprimo to idejo z vsemi svojimi močmi; ne vprašajmo, kakšne vere je kdo, ali šajmo, kakšno je vanstvo: Gregorčič, Slomšek,

njegovo politično prepričanje, samo eno: Slovan je:

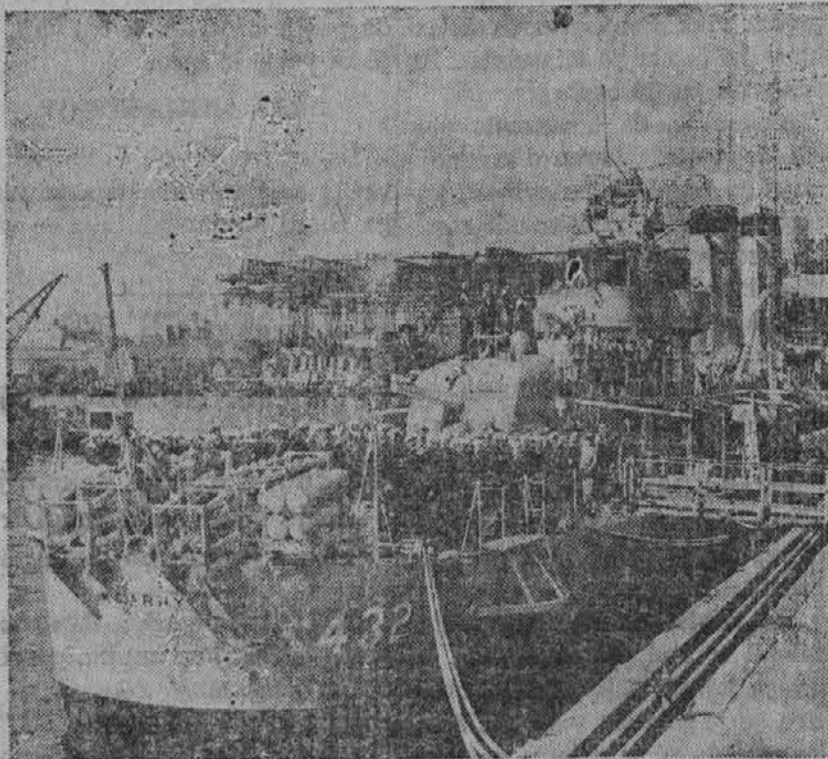
Slovenci, Hrvatje, Srbi, Rusi, Čehi, Poljaki, Bolgari in Lužiški Srbi, glave pokoncu, pa v roke si sezimo pa skupno nastopimo proti dednemu sovragu. Naš nepozavni Gregorčič, ki se je tako veselil tega in ga blagoslavljal, je zapisal:

*Ne bo nas več tujčin teptal,
Ne tlačil nas krvavo;
Naš rod bo tu gospodoval,
Naš jezik, naše pravo!*

Slovani, za našo bodočnost gre! Koliko žrtvujemo časa in denarja za razne druge stvari, a glavno pa pustimo v nemar: Slovansko bodočnost. Dajmo zdaj, primimo, podprimo gnotno in moralno.

V ponedeljek 10. novembra je zopet sestanek v hotelu Cleveland, in sicer zvečer ob 8. uri, vsakdo je povabljen, ki misli in čuti slovansko. Vsaka narodnost bo povabila svoje, odzovimo se tudi Slovenci, ki se smatramo, da smo Slovani. Imeli smo Slovenci velike močje, ki so pripravljali pot v združeno Slovanstvo: Gregorčič, Slomšek,

Rušilec Kearny

Na sliki vidimo ameriški rušilec Kearny v ladjedelnici v Brooklynu. Rušilec je nedavno torpediral nek nemška podmornica, pri čemer je bilo ubitih enajst mornarjev, med njimi Slovenec Podobnikar. Rušilec je priplul pod lastno paro v neko zavezniško pristanišče.

Novinarke na bojni ladji

Kapitan Van Leer Kirkman je dvignil v znamenje kapitulacije kvišku svoje roke, ko se je znašel v sredi mladih novinarok, ki so naskočile njegovo bojno ladjo, na kateri se vežbajo mornarji.

Jeglič, Hribar, Krek, Tavčar in drugi. Vsi ti nam kličejo iz onkraj groba: Rojaki, nadaljujte, kar smo mi začeli! Naša rodna gruda je poteptana, Jugoslavije ni več, ni več Poljske, ne Čehoslovaške, a Rusija pa bje boj za življenje in smrt. In mi v tej deželi svobode naj topo gledamo na vse to? Ne, združimo se, nam v korist in pa v pomoč Združenim državam in velikemu predsedniku Rooseveltu.

Ne tarnajmo in ne bodimo topi. Naš Gregorčič nam tako lepo pove, ko pravi:

*Zdaj solze stran! Orodje v dlan!
Dom znova vstati mora,
Oj dom krasan, tako prostran,
Da bo za vse prostora:
Za brate naše rodne vse,
Zapadne in pa vzhodne vse,
In s severa in juga —
To krasna bo zadruga!*

Jože Grdina

Razne vesti iz Jugoslavije

Londonski radio o razmerju Hrvatskega naroda do Pavelića

London, (JCO) — V oddaji v srbohrvaščini je londonski radio govoril o stališču hrvatskega naroda do Pavelića. Govor je bil odgovor na poročila nemškega glavnega poveljstva, čes, da se neki "hrvatski polk" udeležuje bojev na vzhodnem bojišču. Londonski govornik je v hrvaščini odločno zavrnil vse vesti nemške propagande, po katerih naj bi bil hrvatski narod "pasivni" ali "navdušeni" sodelavec Pavelića pri njegovem protinarodnem delu.

Govornik je obsojal Pavelića in njegovo krdo ustašev in vse tiste, ki poskušajo hrvatski narod istovetiti s politiko "neodvisne Hrvatske." Hrvatski narod, je dejal govornik, že sedaj vstaja proti Paveliću in njegovim ustašem, zavedajoč se, da ne more biti ne sluga ne suženj Nemčije.

Najboljši dokaz za to odločnost hrvatskega naroda je dejstvo, da so nekatere hrvatske kmete s prevaro odpeljali, da bi se borili proti Rusiji, a v Varaždinu, ko so kmetje dognali, kam jih peljejo, je prišlo do strašnih uporov, tako da ni bilo mogoče najti človeka ki bi prostovoljno hotel z nemško vojsko in na nemški strani v boj proti Rusiji.

Nihče od zavednih Hrvatov nima zveze s Pavelićevim mario-netsko vojsko in njenim mario-

netskim "maršalom". To ni vojska, temveč "častna straža" mario-netskega "poglavnika".

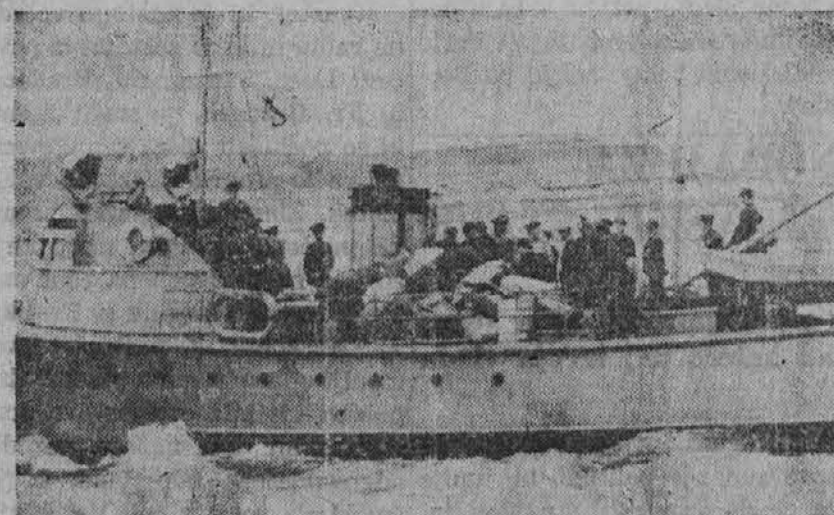
Vedeti je treba, kdo so ti ustaši: to niso Hrvati, to je častna straža, ki sta jo Pavelić in Kvaternik pripeljala s seboj, da bi z njo strašila hrvatski narod. Ni ne močna, ne številna, a je oborožena in podprta z nemškimi mitraljezi in tanki. Hrvatski narod s svojo slavno in svetlo zgodovino nima nobene zveze z ustaši in zanika smešne vesti o "nekem polku", ki naj bi se boril proti slovanskim bratom.

Italijani se spominjajo svojih stoletnih borb s Hrvati, oni se danes Hrvatov boje in se boje spopada z njimi. Kmetstvo ljudstvo in delavstvo pa ostaja zvesto edinemu vodji hrvatskega naroda, dr. Vladimiru Mačeku in samo čaka priložnost, da se dvigne proti ustaškim tujčevim četam in strga spono suženjstva, ki je Pavelić vanje vklepal Hrvatsko.

Hrvatski govornik iz Londona je nato svoje besede naslovil na Pavelića in s pretresljivim poudarkom zaklical:

"Pavelić, vi ste obsojeni na smrt! Hrvatski narod bo ob pravem času z vami obračunal in se vam maščeval za vse krivice in vse sramote, ki ste ga z njimi prizadeli, ko ste v svojem izdajalskem ravnanju poskušali istovetiti hrvatski narod z vašim sramotnim režimom, v službi Nemčije in Italije."

Nemški ujetniki v Ameriki

Na gornji sliki je videti prizor, ko je ameriška stražna ladja pripeljala v Bostonu na kopno člane nemškega Gestapa in ostale nacistične, ki so se nahajali na zaseženi norveški ladji Busko in ki so hoteli na Grenlandiji zgraditi radio-postajo.

Nov rušilec Zed. držav

Na sliki vidimo prizor, ko je bil postavljen v službo mornarice Zedinjenih držav nov rušilec Bristol, ki je sestrska ladja torpediranega rušilca Kearnya.

ŠKRAT

RADO MURNIK:

Ženini naše Koprne

Gospod Gimpl ga je pobral, da je dober komedijant. Pustil jim je grdi dedec ukazal, da se na trebuhu merili na sovražnika. Videla sem pa samo pet pišk. Vojaki so premagali pet pišk.

Rada bi bila vprašala, če je zopet treba doma izobesiti rumeno zastavo, pa se nisem odločila. Kokoši pa so odlele gam, ker se jim je zdelo umno! Vojakom tudi. Mami di.

Tako smo prišli pod tvoj graščino, kjer je klop v luknji pod stopnicami. Mislim, kako bi bilo imeti čokolade! Pravijo, da jim metnik pozabil narediti sil na bližnjo laterno.

Sedli smo na klop v luknji in gospod Gimpl je Koprneli: Manj zeses, zses pri!

Kmalu pa smo šli dalje, je slavno občinstvo prevajalo na nas.

Ob poti nad Cerkvami smo sedli v tivoljski gozdu na klop, ki je bila z imeni in letnicami. Sta spodila cingeljske treg. Jaz pa sem se polagoma zadaj priplazila gledat, kaj uganjata!

(Nadaljevanje)

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Arma, Kans. — Po branju lezni je tukaj preminil Povše, v starosti 75 let. V riki je bil 34 let. Zaposel in tri hčere. Doma je na Dolenjskem.

Conneaut, O. — Na duš dan zjutraj je umrla starejša Slovenka v Conneautu. Mrs. Rozi Stegovec, rojena doma iz Žuženberke na skem, odkoder je prišla riko pred več kot 40 let, cer v Cleveland-Collinwood, kjer se je poročila z Mr. kjer se je poročila z Mr. nom. V drugi se je poročila 1912 z Mr. Anton Stegovec, ki je živel v Conneaut, kjer je tudi umrla. stl skoro 80 let. Zaposel ga in dva sinova iz Clevelandu in šest vnukov. kopana je bila v četrti vembra. Pred 5. leti je prvič zadel mrtvoud, v dveh mesecih pa večkrat.

CVET NAŠE VASI

(Dalje s 4. strani)

Ah, Mina, kako si se tistega dne, ko si prejela to pismo, mučila z mislimi in kako se ti je srce zvijalo v krčih! Pa si vendarle tudi za Lojzet skrbel, si tudi zanj molila in si nisi nikoli želela, da bi te Bog na ta način rešil tega brata.

Pismo je ležalo pred njo. Misli so vrtale vanjo, srce jo je bolelo.

Mrtev! Šest in dvajset let je imel! Brez slovesa je odšel na bojišče. In brez sprave! Ves za-grižen! Umrl je v tujini. Bog ve, kje je njegov grob! Tedaj so Mino potolažile mnoge, vro-če solze, ki so bile sicer tako močno zaklenjene v njej. Tako se je borila ves dan. Zvečer pa se je tolažeče domislila: "K materi je šel! Poklicala ga je k sebi!"

Zares, ta divji človek, ki je ko-ka besneča reka toliko ugo-nobil, se je umiril, se je izlil v materino reko, ki ga je poslala v večno morje.

Izgubljeni sin se je povrnil v domačo hišo. Mati, nobenega

Kajnovega znamenja ne boste opazili na njem; le ono veliko, krvavordeče častno znamenje smrti za domovino boste zagle-dali, znamenje, ki je dosti bolj sveto, ko vsa odlikovanja iz po-zemskih kovin, znamenje, ki je v njem zadoščenje in povišanje.

V loški cerkvi so brali črno mašo za Mininega brata Lojze-ta, ki jo je ona naročila. Ko je duhovnik zapel pred oltarjem, pred tistim oltarjem, ki ga je Lojze nekoč oropal: "Requies-cat in pace!" — "Naj v miru počiva!" — ni Mine pretresla bol in sramota, marveč je bil mir v njej. Zdelo se ji je, ko da bi du-hovnik zapel mrtvemu vojaku odpuščanje, veliko odpuščanje domače vasi.

Na Bernarda je mislila prej ko na kakega mladega mučeni-ka. Tudi zdaj je mislila v hladu cerkve: Če bo Bernard ondi sre-čal Lojzeta, mu bo rekel: "Loj-ze, nihče ni več nate hud, tudi tisti tam spodaj ne, niti Tone niti Jože — in niti Mina, niti en človek v Loki ne!"

(Dalje prihodnjic)

Društveni KOLEDAR

NOVEMBER

15. novembra, sobota. — Ples in prostó zabavo priredi Sloven-ski narodni dom, v Maple Heights, O.

15. novembra, sobota. — Collin-wood Hive Mac. prireditel v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd.

15. novembra, sobota. — Društvo "Clairwoods" šte. 40 S. D. Z. — Ples v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

15. novembra, sobota. — Druš-tvo "Slovenski dom" št. 6 S. D. Z. — Ples na 30 letnico v Sloven-skem društvenem domu na Recher Ave.

16. novembra, nedelja. — Blaue

Donau — jesenski koncert v avditoriju Slovenskega narod-nega doma na St. Clair Ave.

16. novembra, nedelja. — Mla-dinski pevski zbor SDD pri-ređi koncert in ples v Sloven-skem delavskem domu na Wa-terloo Rd.

19. novembra, sredo. — S. D. Z. Honor Guards — ples v avdi-toriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. novembra, četrtek. — Kon-cert soc. Zarje na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

22. novembra, sobota. — Statu-ettes klub priredi ples v Slo-ven-skem domu na Holmes

SEZNANITE JAVNOSTI Z VAŠO TRGOVINO POTOM

'Enakopravnosti'

je slaščičarna v bližini kino-gle-dišča, šole in cerkve. Prodajal-na je na vogalu. — V prodajal-ni se prodaja tudi vino, pivo in presušeno meso. Nova oprema. Proda se poceni, ker je lastnik sam v prodajalni in ne zmore vsega dela. — Natančnejše po-datke dobite v uradu tega lista, ali pokličite Henderson 5311.

VSE KARKOLI potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvelenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v va-še polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripišča. Urad-ni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje

HEROES OF SPORTS

TONY CANZONERI

—IN THE LOCKER-ROOMS, THE GYM-S, THE COPY ROOM — SAD HEADS SHAKE UNBELIEVING — SOME-ONE SAYS WITH EFFORT — "GEE, REMEMBER WHAT HE DID TO MC LARNIN?" — "GAD! NEVER THOUGHT HE'D EVER LOSE!" — "WHY HE WAS FEATHERWEIGHT CHAMP, EVEN BEFORE HE COULD FIGHT!"

—IN 150 FIGHTS, THE MARKS OF COUNTLESS PUNCHES HAVE A PATTERNED HERO

—BUT NOW HIS TIMING DULL, HIS PUNCH LACKING THE OLD STING — TONY, AS MUST EVERY MAN, GOES DOWN BEFORE A GREATER OPPONENT, OLD MAN TIME!!

by BILL ERWIN

Avenue.

22. novembra, sobota. — Društvo Sv. Ana šte. 4, S. D. Z. plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma St. Clair Ave.

23. novembra, nedelja. — Dram-ski zbor "Ivan Cankar" — predstava v avditoriju Sloven-skega narodnega doma, na St. Clair Ave.

23. novembra, nedelja. — Mla-dinski zbor "Kraljički" pri-ređi koncert, popoldne, v Slo-venskem narodnem domu, v Maple Heights, Ohio.

29. novembra, sobota. — Društvo "Washington" Z. S. Z. pri-ređi plesno veselico v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.

29. novembra, sobota. — društvo "Loška dolina" priredi ve-liko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Hol-mes Ave.

29. novembra, sobota. — Društvo "Comrades" šte. 566 S. N. P. J. — plesna veselica v avditoriju Slovenskega na-rodnege doma na St. Clair Avenue.

30. novembra, nedelja. — Mla-dinski pevski zbor "Slavčki" koncert v avditoriju Sloven-skega narodnega doma na St. Clair Ave.

30. novembra, nedelja. — Na-rodni Glasnik—koncert v av-ditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

DECEMBER

6. decembra, sobota. — Young Women's Club of "Progresiv-ne Slovenke" — ples v avdi-toriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

7. decembra, nedelja. — Croa-tian Pioneers H. B. Z. — ples v avditoriju Slovenskega na-rodnege doma na St. Clair Avenue.

7. decembra, nedelja. — Društvo "Zdrženi bratje," št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Sloven-skem delavskem domu na Wa-terloo Rd.

13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub, zpriredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

14. decembra, nedelja. — Can-karjeva ustanova priredi spo-minsko slavnost smrti Ivana

Cankarja v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. decembra, sobota. — Svobo-domiselne Slovenke šte. 2 S. D. Z. — Plesna veselica v av-ditoriju Slovenskega narodne-da doma na St. Clair Ave.

21. decembra, nedelja. — Slo-venska mladinska šola, — pri-reditev Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

21. decembra, nedelja. — Božič-nica Mlad. pev. zbora "Skr-jančki" v Slovenskem društve-nem domu na Recher Ave.

25. decembra, četrtek. — Soci-alistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

27. decembra, sobota. — Društvo "Spartans" št. 198 S. S. P. Z. — Ples v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

31. decembra, sredo. — Sloven-ski narodni dom in Klub dru-štva Slovenskega narodnega doma — Silvestrov večer v o-beh dvoranah Slovenskega na-rodnege doma na St. Clair Ave.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silves-trov ples v Slovenskem dedav-skem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Silve-strov večer prireditelj društva doma zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.

1942

JANUARY

1. januarja, četrtek. — Društvo "Zumberak", 30-letnica pro-slava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. januarja, sobota. — Napred-ne Slovenke, šte. 137 S. N.

Trgovski prostor

se odda v najem na 6724 St. Clair Ave. — Pripravno je za vsako trgovino. — Kdor želi, naj se oglasi v lekarni zraven omenjenega naslova.

Dve veliki

čedni sobi se odda v najem mirnim fantom. Lahko dobijo hrano in perilo. — Vzame se dva skupaj ali posamezno. Kdor želi tih in miren dom, naj se zglaš na 563 E. 103 St. — Ali pokličite GLenville 9812.

Naprodaj

je slaščičarna v bližini kino-gle-dišča, šole in cerkve. Prodajal-na je na vogalu. — V prodajal-ni se prodaja tudi vino, pivo in presušeno meso. Nova oprema. Proda se poceni, ker je lastnik sam v prodajalni in ne zmore vsega dela. — Natančnejše po-datke dobite v uradu tega lista, ali pokličite Henderson 5311.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvelenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v va-še polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripišča. Urad-ni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje

Hiša 10 sob

se prodaja v slovenski naselbini. Proda se tudi nekaj hišne opre-ve. Več se poizve na 1014 E. 66 Pl., spodaj.

Pečlar išče

dve ali tri sobe z garažo, med E. 200 St. in 240 St. Naslov se naj-pusti v uradu tega lista ali po-ključite, IVanhoe 3168 W, po 5 uri zvečer.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličite vsak čas, podnevi ali pono-či. Delo garantirano in hi-tru postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

by BILL ERWIN

APRIL

11. aprila, sobota. — Dr. Strug-glers S. N. P. J. — Proslava v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

12. aprila, nedelja — Strugglers S. N. P. J. — Proslava v Slo-ven-skem delavskem domu na Waterloo.

STOP Scratching

Relieve Itch Fast — or Money Back

For quick relief from itching of eczema, pimples, athlete's foot, scabies, rashes and other ex-ternally caused skin troubles, use world-famous, cooling, antiseptic, liquid D.D.D. Prescription. Greases, soothes, soothes irritation and quickly stops intense itching. 50c trial bottle proves it, your money back. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

Did "Diamond Jim" Have Stomach or Ulcer Pains?

It is hardly likely that Diamond Jim Brady could have eaten so voraci-ously if he suffered after-eating pains. Sufferers who have to pay the penalty of stomach or ulcer pains, indigestion, gas pains, heart-burn, burning sensation, bloating and other conditions caused by excess acid should try a 25c box of Uda-ga Tablets. They must help or money refunded.

Asthma Mucus Loosened First Day

For Thousands of Sufferers

Choking, gasping, wheezing, coughing, Bronchial Asthma ruin sleep and energy. The ingredients in the prescription Mucosa quickly clear the throat, loosen the mucus, help loosen the thick strangling mucus the first day, thus aiding nature in pulling the lungs free, relaxing the spasms, and in promoting freer breathing and restful sleep. Mucosa is not a smoke, odor, or in-jection. Just pleasant, tasteless, soothing tablets that have helped thousands of suf-ferers. Printed guarantee with each package — money back unless completely satisfactory. Ask your druggist for Mucosa today. Only 60c.

MARCH

8. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" — igra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. marca, sobota. — Progresiv-ne Slovenke — ples v Sloven-skem delavskem domu na Wa-terloo Rd.

Živila za en dan

Ameriška armada ima tudi zalogo koncentriranih živil, ka-terih posamezna porcija zadostuje vsakemu vojaku za en dan. Na sliki je polkovnik R. A. Isker iz Chicaga, ki je zamislil to idejo in katerega vidimo, ka-ko si spravlja tri dnevne obede v naprni žep svoje suknje.

Protest visokošolcev

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back — If This Recipe Fails

Good news travels fast — many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain — have found that by adding two tablespoons of Allenru to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatic lunges. It's no surprise either, for Allenru is a 35 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact, it does not help — your money back. What could be fairer? Get Allenru today, at any live druggist. Only 65 cents — Do it now.

Getting Up Night's Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Night's, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankle, Rheumatic Pains, Burning, scanty or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-infectious kidney and bladder troubles — in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and joyous relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a re-fund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (Siss-tex) from your druggist today. Only 35c. The guarantee protects you.

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMINE HYGIENE

now finding great favor among women...

Many doctors recommend regular use of douches as a precautionary measure for women who want to be clean, dainty — for women troubled by offend-ing odor or discharge.

Some products may be harmful to delicate tissues. But not Lydia E. Pinkham's Sanative Wash! Pinkham's Sanative Wash is gaining great favor because it's NOT a harmful germicide. Instead — it's a mighty effective "bacteriostatic" (the modern trend). It not only discourages bacterial growth and infection but thoroughly cleanses, deodorizes. Very soothing — relieves minor irritations and discharge and has a tonic effect on delicate membranes. Inexpensive! All druggists.

Relieves Distress From Monthly FEMALE WEAKNESS

Which Makes You Tired, Nervous!

Hundreds of thou-sands of women who suffer distress of functional monthly disturbances — headache, backache, cramps, distress of "ir-regularities," a bloated feeling, so tired, weak — have obtained won-derful relief from such symptoms by taking Lydia E. Pinkham's Ve-getable Compound.

Taken regularly — Pinkham's Compound relieves monthly pain and distress; it helps build up resistance against it. Follow label directions. WORTH TRYING!

V Atlanto je prišlo 500 dija-kov z Georgia vseučilišča, da bi protestirali, ker njihovo vseučil-išče ni dobilo zastopstva na zborovanju univerz južnih dr-žav. Na sliki vidimo, kako go-vorniki plezajo na spomenik go-vernerja Talmadge-a, ki stoji pred kapitoljem.

PAUL KELLER:

35

CVET NAŠE VASI

ROMAN

"Motite se, Mina! To zmoto so ustvarili solzavi pesniki, a življenje govori drugače! Ljubil sem Olgo ko pomladne sanje; vas pa ljubim ko kak poletni dan. Ne snubim vas iz hvaležnosti; zaslužil bi vas, čeprav ne bi bilo nikoli Olge ali Olge-Marije na svetu. Hrepenim po ženi; in nobene druge nočem ko prav vas, Mina!"

Vstala je, begala po sobi in Mina, ki je bila sicer tako mirna, je vzklizala spet in spet: "Nikar tako, nikar, nikar, da mi je tako težko!" Nato je obstala pri njem. Trdo je položila svojo roko na njegovo ramo in rekla:

"Ah, ko bi vedeli, koliko mi stane vaša snubitev, kako je oživila moje nekdandje, zamorjeno strast, kako sem v preteklem tednu trpela — pa me ne bi še enkrat zasnuhili in ne bi govorili o ljubezni! Preveč ste dobri, da bi mi kaj takega prizadejali!"

"Zakaj, Mina — le zakaj, ko me pa vendar ljubite."

"Saj zato! Ne morem. Kar je v grobu, je v grobu."

Vstal je. Jezno je povzel: "Kaj je v grobu? Neka žena je v grobu, ki sem jo zelo ljubil; jaz pa nisem v grobu, moje srce ni v grobu, vsa moja moč in moji občutki niso v grobu. Zene sem željan — in nobene druge ni — ko vi — Mina!"

"Čakajte!" je bolestno zajekala. "Le čakajte! Saj dobite kako drugo! Težko ste pogrešili Olgo, od mene se boste bržkone že laže poslovili. Le malo potrpljenja! Le čakajte!"

Se je bil jezen, ko je odvrnil: "Mina, prej ste rekli: Človek napreduje samo z resnico. To je prav in dobro. Tudi jaz vam bom povedal resnico. V tistih dneh sem pač opazil, kako ste mi bili naklonjeni in če bi ne bil tega opazil, bi mi bil pojasnil Tone, ki je vse tako otroško izblebetal. Toda, Mina, tedaj v meni ni ničesar govorilo za vas; molčala je duša, molčalo srce, tihi so bili moji občutki za vas. Spoštoval sem vas, a ne drugače, kakor človek sploh spoštuje močno, junaško žensko, a ki osebno vendar ni drugače zavzet zanj. Ko ste tedaj na onem divjaškem shodu, ki je bil zoper mene, tako neustrašeno nastopili zame, sem bil tako zavzet za vas, da mi je bilo sitno. Mislil sem, da sem zaslužil pravi vzrok vašega poguma; vsega kar ste storili zame, sem se tedaj sramoval. Zaeno sem se tu-

di zavedal, da se vam ne bom mogel zahvaliti tako, kakor ste vi želeli. Nesramen človek bi bil, če bi se vam bil tedaj z lažjo približal. Vidite, nič vam ne prižanam, Mina. Tudi vi mi ne prizanašate! Resnico razodeva drug drugemu; poštena nasprotnika sva si. — Potem je prišla Olga. Od prvega trenutka sem jo ljubil. In kdo ne bi bil tega dražestnega bitja vzljubil? Leto dni sem živel srečno z njo; nato je umrla. In za tem je bilo v meni vse mrtvo — vse — duša, srce in občutki. Spočetka niti poučevati nisem mogel; nato sem poučeval ko kak utrujen dijak, ki je plačan od ure. A potem se je ko po kaki težki boleznici počasi vračalo zdravje. Moj Bog, saj imam šele devet in dvajset let! V teh letih človek marsikaj preživi, kar stare ljudi muči. Mlad sem še, vsako pomlad se obnovim. Ali naj se ko kak stari bojim prihodnjih dni, ali naj se odpovem vsemu, kar bi bilo dobro in lepo zame, odpovem zato, ker se je nekoč strla moja pomladanska sreča? Ah, Mina, nikar ne ponavljajte omedlenega svetožalja, da v letu le enkrat maj in v življenju ena sama ljubezen! Napev te pesni je prav tako lažniv ko besedilo — to vi prav tako dobro veste kot jaz. V novo življenje sem stopil, Mina; zame je nastopilo novo leto. Kaj bi v tem mojem novem letu ne bilo moje?"

Oddehnil si je. Mina je za trenutek molčala, nato je hladno dejala:

"Gospod Novak, nikoli ne bi bila mislila, da znate tako lepo in dolgo govoriti!"

Te besede so ko ledena voda ohladile njegovo vročino. Streslo ga je. A še bolj se je razhudil: "Mina! Zdaj moram iti, kaj ne, kot človek, ki so ga zavrnil. Takoj bom šel. Le še minuto! Resnico hočete. Vsi, ki zahtevajo resnico, dobijo soli. To pomeni sicer modrost, a je omedleno in grenko in povzroča trganje po vseh kosteh. Jaz vem, Mina, zakaj ste me zavrnil. Da naravnost povem: ker ste prevzetni! Ne, ne, le nikar ne kritite z rokami! Tako je!"

Jaz, ponosna Mina Boštjanova, sem prišla pri izbiri moža kot druga na vrsto. A jaz nisem in nisem bila nikoli števila dve. Zatorej, snubač, dasi ti je zdaj še tako resno: poberi se! Jaz bi morala biti zate prva, edina. Vse drugo ne pride pri meni niti v

poštev. Ljubila sem te, a zdaj te vržem iz hiše, ker prihajaš od druge!"

Mina je vse to mirno poslušala. A ko je umolknil razdraženi mož in prijel za klobuk, je povzela:

"Zahvalim se vam, gospod Novak! Vaše besede so mi dobro dele. Ah, resnica človeka še vse bolj osveži ko studenčnica! Le eno ni res; prevzetna nisem bila. Ni prevzetnost to, da se branim biti vaša žena. In tudi ni resničen oni vzrok, ker sem bila — kar je res — zelo užaljena. Poglejte tamle našega starega, zvestega Jožeta! Ta je nekoč ljubil in zasnuhil našo mater, ko so bili še zdravi in krepki. Delj je čakal nanje ko očaj Jakob na Rahelo. Tudi mati so ga radi imeli. Če bi se bili poročili z njim bi bilo pri Boštjanovih veliko boljše, kot je bilo sicer; bi bil v hiši oče in gospodar in Lojze se bržkone ne bi bil tako izgubil, ko se je — in tudi Bernardu ne bi bilo treba še umreti — in najbrž bi tudi mati še danes živeli."

"No," je vprašal Novak, "zakaj ga pa niso marali? Ker so jim otroci branili?"

"Noben otrok jim ni branil — najmanj pa jaz. Jaz sem materi še zmeraj prigovarjala, naj se omožijo z Jožetom. A niso hoteli."

"Zakaj ne?"

"Gospod Novak, nekoč sem že poskušala to pojasniti nekemu moškemu — in sicer Jožetu, takrat, ko nam je odpovedal. A ni razumel. Tudi vi tega ne bi razumeli. Saj ste bolj izobraženi kot Jože, a zato niste bolj razumni za te stvari — ker ste tudi vi moški. Moški ničesar ne vedo in ne razumejo o ženskah. Dosti sem brala o tem in tudi dosti doživela. Vi imate klobuk v roki, gospod Novak. Ne pojdi-te tako — oh, ne pojdi-te tako od mene proč! Kako naj bi sicer živela? Pojdite vendar kot prijatelj! Nikar mi tega tako ne otežkočite!"

Trpko je dejal:

"Če torej pri vaši materi ni bila prevzetnost kriva, da so odklonili vrlega Jožeta in je bil kak drugačen vzrok — in če se me tudi vi ne branite radi prevzetnosti, ker sem se prej poročil z drugo, potem mi povejte, Mina, lepo vas prosim, zakaj me ne marate — povejte mi z dvema besedama!"

Mina je zahlipala; rdečelična Mina je pobledelela. "Prav z dvema besedama vam bom povedala, zakaj niso mati hoteli, in zakaj zdaj jaz nočem: — iz čistosti!"

Brezumno je buljil vanjo in ni našel nobene primerne besede. Mina je povzela:

"Gospod Novak, take krvi

smo, ne moremo se drugič poročiti. Mati se niso hoteli in tudi jaz ne. To se mase naučila od matere in bržkone je to tudi v meni. Ko je mrtev tisti, ki smo ga ljubile, naj gre ženska v tihi žalosti sama po svoji poti! To je tisto, o čemer sem razmišljala prošli teden. Tisti, ki sem si ga nekoč želela, je umrl. Tuje pa naj gre."

In "tujec" je moral oditi.

38.

Nato je prišla vojna. Tudi po tihi Loki je zatrobila strahotna tromba. Prvi, ki se je prijavil, je bil kovač Klander. Zadel je kladivo v kot, zapustil je ženo, gostišče, kovačnico, celo Mina Boštjanova mu je bila ko kaka navadna Mina Boštjanova. Klander je odšel reševati domovino. Za vse drugo se ni prav nič brigal.

V glavnem mestu se je zgledal kot dobrovoljec pri svojem starem polku. Priporočil je sam sebe s tem, da je povedal, da ima šele dva in petdeset let, je torej še čisto mlad, neizbrabjen človek in mimo tega posestnik hotela. Po poklicu pa je kovač. "Kovača" so hoteli imeti. Uporabili bi ga za podkovanje in podobno. A Klander je odvrnil, seveda po vojaško, da mu ni za podkovanje, da je imel tega v Loki dovolj. Da bi človek svoj živ dan gledal v kopita konj, vendar ni nikaka vzvišena življenjska naloga. Noče biti podkovač; želi se bojevati s sovražnikom. Njemu je tako vseeno; žena je preskrbljena, ker je zavarovana za visoko zavarovalnico.

Komisija se je muzala kovaču. Gospodje niso sicer rekli nobene besede, a to muzanje je pomenilo: "Da bi imeli same take tice, se ne bi bilo bati izida vojne."

Vendar je prišel Klander nazvlic temu tja, kjer so imeli opravka s konji in podkovanjem. Kot nekdanji podčastnik je v svojem prostem času ko besen jezdaril najbolj divje konje; ta

ježa je bila skoraj tako divja in tudi tako nevarna ko tista vožnja z motornim kolesom. Nato so ga pa le poslali na bojišče, kjer se je tako hrabro boril, da ni bil le službeno povišan v stražmojstra, marveč je prejel tudi visoko odlikovanje. Tudi sovražnik mu je nekaj podelil: ustreljen je bil v nogo in zato je moral na svojo veliko žalost spet nazaj v zaledje.

Klander je srečno, to se pravi, živ prišel domov. Korakal je v svoji krasni uniformi prav junaško, dasi malo šepajoče po vasi okrog. Njegova žena je strmela vanj ko v čudežno prikazen. Skoraj da je kar v nič izginjala pred njim. V reko ni Klander nikoli več pljunil. Kako naj bi stražmojster — kaj takega? — v tako roboto, brezumno reko — ? Ne! — Tudi solarji se mu niso posmehovali; občudovali so ga. V Vogelnikovi krčmi so odstranili tisti plešasti cilindri sramote.

Mina Boštjanova je spoštljivo potipala njegov križec in rekla: "Klander, ponosna sem, da ste moj prijatelj!" Tedaj je bilo Klandru tako svečano pri srcu, ko da bi bil imenovan za kapetana.

Taka je Klandrova vojna zgodba. Ko je bila vojna pri kraju, se je srečno povrnil domov in je v duhu z vsakim udarcem s kladivom ubil po enega sovražnika.

Klander ni nikoli sklenil miru; bil je neizprosen. Nekega mirovnega govornika, ki je nastopil v Loki, je tako oklofutal, da je bil obsojen na denarno globo, ki se je še njemu zdela premajhna za njegove mogočne zausnice.

Vojna zgodba učitelja Novaka je bila vsa drugačna. Že tretji dan mobilizacije je moral oditi. Prej je prišel k Boštjanovim, prijel svojo hčerko za roko, hodil z njo po vrtu, jo včasih prav močno pritisnil k sebi, jo vzel v naročje, jo neštokrat poljubil.

Slednjič je položil velik zavoj na trato.

"Tu — tu imaš! Moja slika je, nekaj denarja in čokolada." "Doblega!" je veselo zabrbila punčka.

"Veliko dobrega, ker gre tvoj oče na vojno."

Ko se je poslovil od Mine Boštjanove, mu je rekla: "Mislila bom na vas tako, kot — kot..." Besede so se ji zateknile, a vendar je odločno dokončala: "Mislila bom na vas, kot bi bila vaša žena."

S tem zagotovilom je odšel učitelj Novak na vojno.

Vsem tistim, ki so doživljali leta od 1914 do 1918, so spomini na ta leta, kot bi kdo otipaval njih skeleče rane.

Ne bomo tu opisovali velike reke same krvi; tudi ne bomo govorili o morju, ki se je stekalo iz človeških solz; ne bomo omenjali vseh svojih vzdihov, ki

bi bili tak silen vihar, če bi se združili, da bi podiral gozdove.

Le o hrepenenju Mine Boštjanove bomo govorili in o njeni usodi.

Ob večerih je Mina večkrat sedela ob samotnih njivah in strmela na zahod, kjer je tonilo solnce za gorami. Koliko pozdravov je v duhu pošiljala tja, kjer je bilo bojišče!

39.

Lojze Boštjan je padel že v začetku vojne. Mina je dobila sporočilo: "Vaš brat je živel še dvajset ur, preden je umrl v vojaški bolnišnici. Vam, Tonetu in Jožetu je izročil pozdrave in prošnjo, da se ne bi nihče budoval nanj. Umrl je v Gospodu."

(Daj se na 3. str.)

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanecu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

NOVICA

IMA LE TEDAJ
SPLOŠNO VREDNOST
KO JO IZVE JAVNOST

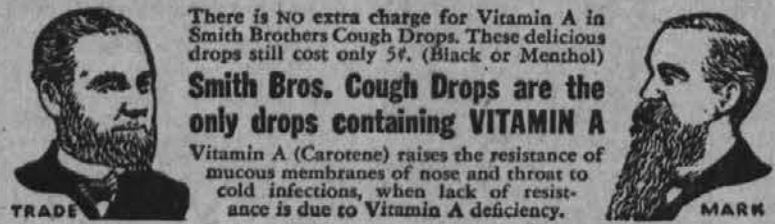
KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 5311

Novice radevolje priobčujemo
brezplačno

NO! NO!

YOU GIRLS WHO SUFFER
Distress From MONTHLY
FEMALE WEAKNESS

AND NEED TO BUILD UP
RED BLOOD!

TAKE HEED if you have all or any one of these symptoms: do you suffer headache, cramps, backache, nervousness, weakness, crankiness, distress of "irregularities," periods of the blues, a bloated feeling—due to functional monthly disturbances? Then start at once—try Lydia Pinkham's Compound Tablets (with added iron). Pinkham's Tablets are famous for relieving monthly pain and distress. Thousands of girls and women report

remarkable benefits! Taken regularly—they help build up resistance against such annoying symptoms. Lydia Pinkham's Compound Tablets are also especially helpful in building up red blood and thus aid in promoting more strength and energy. Follow label directions. WORTH TRYING!

STENSKKE KOLEDARJE
velike -- srednje -- majhne

si
TRGOVCI in OBRTNIKI

LAHKO NAROČIJO

pri

ENAKOPRAVNOSTI

6231 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5311

Pokličite po telefonu in bo naš zastopnik prinesel
vzorce, iz katerih si lahko izberete one, ki
vam najbolj ugajajo.

Lastujte delež
v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "Defense Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"Defense Savings" znamke dobite
na bankih ali poštne uradu.